

Ny och bättre Sangiovese från Barone Ricasoli

Under ungefär samma period utfördes en helt separat studie av 95 olika toskanska kloner av Sangiovese hos Avignonesi i Montepulciano. Ettero Falvo, som äger Avignonesi och satte igång studien, misstänkte att det fanns bortåt 250 olika kloner av Sangiovese Grosso bara i Toscana. Redan tidigare, från 1982, hade man söderut på Villa Banfi i Montalcino gjort motsvarande studier, men där utgått från vad man misstänkte var 650 olika kloner eller undertyper av Sangiovese Grosso. Dessa delades in i fem olika grupper, och efter en noggrannare titt på dem ansåg man ha hittat 180 olika distinkta kloner. Därefter följde den verkliga forskningen, att plantera de 180 klonerna och renodla dem från virus, och göra mikrovinifieringar av dem för att se vilka kloner som hade starkast och bäst egenskaper. Sex av klonerna var särskilt stabila och intressanta och med dessa gjordes ytterligare studier. Tio år efter att projektet startade, hade man isolerat tre kloner som stod ut som särskilt intressanta, Janus 10, Janus 50 och R23, och som idag är de som odlas hos Banfi. Studier som dessa har gjorts av många italienska vinhus. När baron Francesco Ricasoli (bilden) besökte Stockholm för att presentera sina nya årgångar för en skara vinskribenter, passade han på att berätta om de klonstudier som har gjorts hos Barone Ricasoli sedan 1995. "Det började med att vi inför omplantering av våra äldre vingårdar i Brolio från 1960-talet började studera vilka rankor av Sangiovese som var starkast och gav bäst och mest jämn skörd", berättar Francesco. "Sangiovese har ju odlats här i alla tider, och över seklerna anpassat sig till regionens klimat och jordar, men det är först i nutid som vi har börjat studera vår Sangiovese noggrannare", förklarar Francesco. Det var framför allt i vingårdarna Casalferro och Cipressi som man samlade in sticklingar av vad man trodde var 50 olika undertyper eller kloner av Sangiovese. Dessa kloner uppvisade olika storlek på druvor och klasar, hade blad av skiftande utseende och hade rent allmänt lite olika beteenden i vingården. Ur de 50 kunde man inom några år isolera de tolv bästa klonerna som var mest stabila och dessutom helt fria från virus. Våren 2005 lät man plantera dessa i en experimentvingård för att mer vetenskapligt studera dem. Nu, några år senare, har man säkrat en serie högklassiga kloner av Sangiovese, och några av dem kommer framöver att saluföras som särskilda kloner från Brolio. I den historiska vingården Casalferro lät man 2008 plantera 5 000 plantor med de nya starka och högklassiga klonerna och 2009 gjorde man detsamma i vingården Cipressi. "Det var lite grann som att låta sticklingarna av de bästa klonerna komma hem - de kommer ju faktiskt ursprungligen från dessa vingårdar", säger en nöjd och stolt Francesco Ricasoli. Studierna har inte bara omfattat kloner av Sangiovese och i viss mån även Canaiolo Nero och Malvasia di Chianti, utan också av jordarna i firmans 250 hektar stora vingårdsareal. "Det är den första seriösa djupanalysen av jordar i Italien, och idén till den föddes ur att vi fann så olika typer och djup i jordarna när vi började ta prover runt om i vingårdarna", berättar Francesco. Han resonerar kring det kvalitetslyft som kommer ur fördjupad kunskap, att ju mer man kan och förstår av sina druvsorter och kloner av dem, hur de reagerar på olika typer av rotstockar och jordtyper, såväl som odlingsmetoder, desto bättre kommer vinerna att bli. Man fann inte mindre än 13 vitt skilda jordtyper i den 250 hektar stora arealen, och men den kunskapen

kommer man få en bättre förståelse för hur de olika vingårdslotterna, som ligger på 230 till 490 meters höjd, ska planteras för att optimera kvalitet och karaktär. Målet är helt klart att förstärka vinernas identitet, deras terroir. Som exempel på det visar han upp den nya årgången av vinet Casalferro, som tidigare var en så kallad super tuscan (cuvée av Sangiovese och franska druvsorter), men som från och med årgång 2007 som lanseras senare i år är en ren merlot. "Jag tror ingen kommer att uppleva vinet som ett vin av Merlot, utan som ett vin från Chianti - utan att det är en chianti - eftersom det har en så stark prägel av vår terroir i Chianti", säger han stolt och förväntansfullt. Nog är det så att mineraltoner och struktur står i första rummet och den lite mörkare bärfrukten tätt därbakom, och det är också ett högst intressant vin. Lika imponerande är dock inte det helt nya vinet Colledilá, även det årgång 2007 med lansering efter sommaren, som är en ren sangiovese från en sju hektar stor vingård på 350 meters höjd som planterades med nya bättre kloner 1997. Förvisso är frukten ren och intensiv, men i det här vinet har man tyvärr missdömt hur mycket ek som vinet kan ta, och det som till en början är en ljuvligt ren och elegant frukt, tar snart faten över och ger en rät tråkigt vaniljsöt och kolarund karaktär. Att vinerna från Chianti, Montepulciano och Montalcino har tagit stora kvalitetskliv framåt sedan början av 1990-talet, har inte bara med bättre vinodlings- och vinframställningstekniker att göra - utan också i allt större grad på att odlarna har isolerat de bästa klonerna av Sangiovese. Trots att Barone Ricasoli vilar på en historia som tog sin början 1141 - för snart 900 år sedan - är man en vinfirma som ständigt blickar framåt. "Vi upptäcker inget nytt, vi har ju en absolut fantastisk historia, och vi tar bara tillbaka minnen från förr och buteljerar dessa i ny form", avslutar han lite poetiskt.